

Beslutsunderlag

Styrelsen 2023-12-11

Telefon: [031 64 73 84](tel:031647384)

Handläggare: Mikael Sandström

Mejladress: mikael.sandstrom@gryaab.se

10-årig investeringsprognos 2025 - 2034

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Investeringsrapporten ”10-årig investeringsprognos 2025 - 2034” godkänns och skickas till stadsledningskontoret i Göteborg och övriga delägarkommuner.

Sammanfattning

Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll följer att bolaget ska utarbeta budget med utgångspunkt från Kommunfullmäktige i Göteborgs budgetbeslut, reglementen och ägardirektiv/bolagsordning samt andra styrande dokument.

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsplan på investerings- och lånenivå som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Inrapporteringen består av två delar, en rapport (bilaga 1) och en excelmatris som ligger som bilaga till själva rapporten.

Investeringsprognosen beskriver den förväntade ekonomiska utvecklingen de kommande tio åren utifrån budgetåret 2024. Prognosen redovisar en framtida avskrivningsgrundande investeringsnivå på 5 123 mkr. Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2025 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån samt den nya pumpstationen som utgör huvuddelen av investeringsvolymerna. Därefter

tar kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya vid. Nyinvesteringarna i Nya Rya fortsätter efter denna 10 åriga prognosperiod fram till år 2037.

Från och med år 2026 till 2029 ökar upplåningsvolymen från ca 290 mkr per år till drygt 400 mkr per år. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid och upplåningsbehoven ökar till drygt 600 mkr per år fram till färdigställandet år 2036. Delägarnas kapitaltillskott som utgör 10 % av finansieringen av Nya Rya investeringsvolym beräknas betalas in jämnt under åren 2029 – 2031. I nuvarande förstudiefas uppskattas investeringsvolymen till mellan 4 - 6 miljarder kronor.

Den största förändringen i kalkylerna jämfört med tidigare år är att dessa nu tar hänsyn till det kapitaltillskott som delägarkommunerna beslutat betala in som delfinansiering av kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya. Tillskottet som ska utgöra 10% av investeringsbeloppet beräknas förstärka Gryaab's fria egna kapital med 600 mkr vilket direkt påverkar upplåningsbehovet.

I jämförelse med föregående års prognos inkluderar beräkningarna inte heller ett indexpåslag på 5%. Investeringen i att bygga om biobäddarna har skjutits på framtiden och ingår därför inte heller längre i kalkylerna.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaab's prognosticerade investeringsvolym och därtill ökande upplåningsbehov får en direkt konsekvens för bolagets driftsekonomi och behovet av ökade avgiftsuttag. Från en i nuläget blygsam årlig investeringsvolym kommer, i takt med att ny pumpstation produceras och program Nya Rya tar fart, investeringsvolymerna och upplåningsvolymerna att stadigt öka.

Bedömning ur ekologisk dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Gryaab har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Samverkan

Ärendet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 4 december 2023.

Ärendet har samverkats inom Gryaabs Tekniska och Ekonomiska delegation den 5 december 2023.

Bilagor

1. Investeringsrapporten ”10-årig investeringsprognos 2024 – 2034”

Ärendet

Ärendet avser en rapport som beskriver Gryaabs tio-åriga investeringsprognos samt bedömda upplåningsvolymerna för perioden 2025 - 2034.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

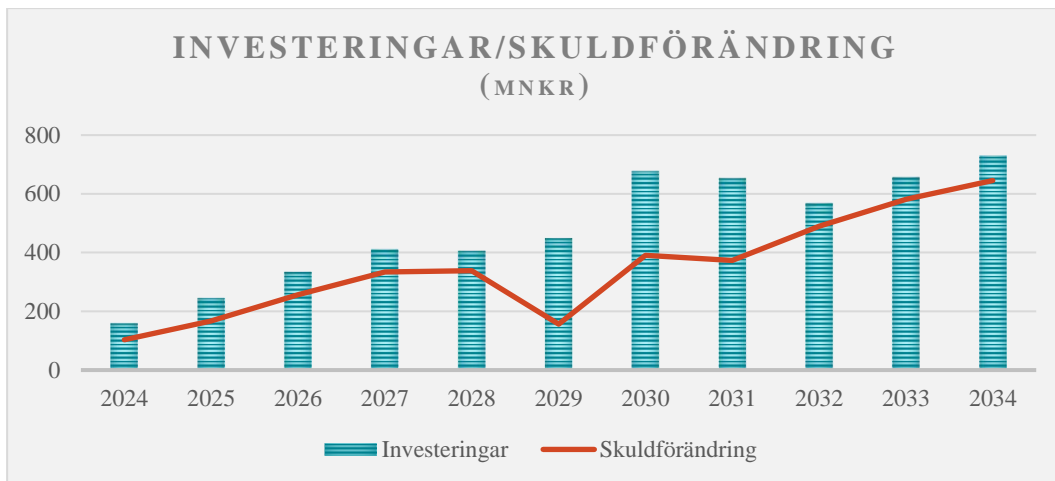
Av Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll följer att bolaget ska utarbeta budget med utgångspunkt från Kommunfullmäktige i Göteborgs budgetbeslut, reglementen och ägardirektiv/bolagsordning samt andra styrande dokument.

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsprognoser för investerings- och lånenivåer som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Inrapporteringen består av två delar, en rapport (bilaga 1) och en excelmatris som ligger som bilaga till rapporten. Rapporten ska styrelsebehandlas och rapporteras in senast den 31 december 2023.

Investeringsprognosen beskriver de förväntade investeringsbehoven de kommande tio åren utifrån budgetåret 2024 samt i vilken utsträckning dessa behov behöver finansieras med lånade medel. Utvecklingen bygger på en serie antaganden vilket måste tas i beaktande vid analyser och slutsatser.

Investeringsprognos 2025 - 2034

Prognosen för perioden 2024 - 2034 redovisar en framtida avskrivningsgrundande investeringsnivå på 5 123 mkr. Utgifterna som anges i prognosen är angivna i 2023 års penningvärde.

Under 2024 planerar Gryaab att genomföra eller påbörja följande re- och nyinvesteringar:

Nyinvesteringar

- Säkerställa tillräcklig kapacitet och redundans för avloppsvattentransport under Mölndalsån. Fortsätta pågående genomförandefas.
- Säkerställa god ventilation i ett tunnelavsnitt. Påbörja genomförandefasen.
- Möjliggöra hantering av inkommande flöde till befintlig anläggning samt nya anläggningsdelar på ny tomt med en ny inloppspumpstation. Fortsätta förprojektering.
- Övriga mindre anläggningsförbättringar

Reinvesteringar

- Uppgradering av el- och styrsystem i inkommande anläggningsdel. Avsluta pågående genomförandefas.
- Säkerställa drifttillgängligheten för en av rensallerlinjerna i inkommande anläggningsdel. Avsluta pågående genomförandefas.
- Säkerställa drifttillgängligheten för grovrenshanteringen i inkommande anläggningsdel. Avsluta pågående genomförandefas.
- Luckor barriärer, säkerställa säker arbetsmiljö vid avställning. Fortsätta pågående genomförandefas.
- Säkerställa backspolningsfunktionen av skivfilter. Fortsätta och avsluta genomförandefasen.

- Säkerställa nödvändig vattenförflyttning genom att ersätta pumpar i anläggningsdelarna aktiv slam och biobäddar. Avsluta genomförandefasen.
- Uppgradering samt säkerställa drifttillgängligheten av maskinutrustningen i Aktiv slambassänger. Påbörja genomförandefasen.
- Övriga mindre anläggningsförbättringar

Kompletterande anläggningsdelar – Nya Rya

- Nya Rya, uppskattad investeringsvolym inom intervallet 4,0 till 6,0 mdkr med ett ibruktagande 2036.

Den 29 januari 2020 fattade Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Västra Götalands län beslut om ett nytt miljötillstånd för Ryaverket. Tillståndet togs i anspråk 1 januari 2021 och det gäller till och med 31 december 2036. I villkoren ingår att Gryaab inom 5 år, senast i mars 2025, ska redovisa en plan för hur reningsverket kan byggas ut för att ytterligare minska utsläppen till recipienten, Rivö fjord. De utsläppsnivåer som ska uppnås efter utbyggnaden förväntas vara i samklang med de utsläppskrav som nyligen införts för de större avloppsreningsverken i Stockholm. Arbetet med utredningar av en utbyggnad av Ryaverket drivs inom programmet Nya Rya. Program Nya Rya startades upp i början av 2021. Ett antal olika delutredningar ingår och bedrivs parallellt för att ett samlat resultat ska kunna redovisas 2025. Under 2022 utvärderades olika reningsprocesser för att under 2023 fastställa två möjliga lösningar. Även en lokalisering- och recipientutredning genomfördes under 2022. Arbetet med att ta fram en finansieringsmodell färdigställdes under 2022. Inriktningsbeslut gällande kapacitetsutveckling av Ryaverket och dess finansieringsmodell fattades under 2022. Alla delägarkommuners kommunfullmäktige har tagit ställning till inriktningsbeslutet. Under 2023 färdigställdes strategi för ansökan nytt miljötillstånd. Ansökan om nytt miljötillstånd lämnas in i början av 2024. Målet är att ansökan för ett nytt miljötillstånd ska ha vunnit laga kraft 2026. Utredningarna kring utbyggnaden av Ryaverket ska 2025 nått så långt att en programhandling med nya reningsprocesser, fysisk utformning och beskrivning av miljökonsekvenser kan redovisas. I programhandlingen ska ingå en genomförandeplan som inkluderar tidplan, organisation, kostnadskalkyl och underlag för fortsatt projektering. Den totala kostnaden för utredningarna, förstudier, bedöms till 70 - 100 miljoner kr fördelade på de fyra åren som utredningen avser. Summan avser både intern och extern tid.

Nya Rya – ekonomi

För verksamhetsåret 2024 uppgår budgeten för programmet till 25,7 mkr varav 7,4 mkr är personalkostnader och 18,3 mkr är konsulter, pilotanläggningar och externa tjänster. Investeringsbeslut för genomförande av Nya Rya planeras kunna tas 2028. Investeringsbeslut för delprojekt pumpstation IN planeras kunna tas 2025. Förstudiefasen kommer pågå till och med år 2024. Förstudien belastar Gryaabs resultat årsvis. Mellan 2025 till och med 2028 genomförs förprojekteringen och delinvesteringsbeslut tas vid behov. Förprojekteringskostnaderna uppskattas till mellan 100 och 300 mkr, vilka lyfts in i investeringsbudgeten om investeringsbeslut tas. Utgifterna för Nya Rya de närmaste 10 åren, förutsatt att Gryaabs styrelse och ägare tar de nödvändiga beslut uppskattas att ligga inom intervallet 4 – 6 miljarder kronor, i 2018-års kostnadsnivå, och fördelar sig årsvis enligt nedan.

2024: 28,5 mkr

2025: 97 mkr

2026: 180 mkr

2027: 295 mkr

2028: 350 mkr

2029: 425 mkr

2030: 650 mkr

2031: 625 mkr

2032: 510 mkr

2033: 560 mkr

2034: 600 mkr

Summa: Ca 4 320 mkr

Skuldutveckling

Under prognosperioden 2025 - 2034 väntas lånebehovet uppgå till 3 735 mkr (2024 - 2033: 3 655 mkr). Den nya perioden inkluderar år 2034 vilket innebär ett år av höga investeringsvolymerna från Nya Rya. I övrigt minskar upplåningsbehoven då ombyggnation av biobäddarna inte längre inkluderas i prognosperioden samt att föregående års 5 %-iga indexuppräknings är borttagen. De successivt ökande investeringsvolymerna driver på lånebehovet vilket når sin topp under åren 2030-2034.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 170 mkr år 2025 till att år 2028 uppgå till ca 340 mkr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaab delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 200 mkr per år under denna period. Från och med 2032 bedöms upplåningsvolymen stiga från ca 650 mkr till att år 2034 uppgå till ca 645 mkr.

Förändringar från förra årets prognos

Den största förändringen i kalkylerna jämfört med föregående år är att dessa nu tar hänsyn till det kapitaltillskott som delägarkommunerna beslutat betala in som delfinansiering av kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya. Tillskottet som ska utgöra 10% av investeringsbeloppet beräknas förstärka Gryaab's fria egna kapital med 600 mkr vilket direkt påverkar upplåningsbehovet.

I jämförelse med föregående års prognos inkluderar beräkningarna inte heller ett indexpåslag på 5%. Investeringen i att bygga om biobäddarna har skjutits på framtiden och ingår därför inte heller längre i kalkylerna.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Bolaget ska även i enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten inkomma till stadsledningskontoret med flerårsprognos för investerings- och lånebehov som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget. Av rapporten framgår att ärendet ska behandlas av styrelsen. Gryaab bedömer därför inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaab's ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Gryaab har lämnat förslag på en tio-årig investeringsprognos som beskriver investerings- och lånebehoven för perioden 2025 - 2034. Styrelsen föreslås fastställa förslaget.

Bilaga 1- 10-årig investeringsprognos 2024- 2034

Gryaab AB

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Sammanfattning	5
3	Processbeskrivning	6
4	Investeringsområden	7
5	Hållbarhetsdimensioner.....	10
6	Kapital -och driftskostnadskonsekvenser.....	12
7	Finansiella mål och lånevolym	13
7.1	Lånevolym	13
7.2	Soliditet.....	14
8	Förändringar från föregående år	16
9	Utmaningar och osäkerheter	17
10	Indexuppräknings	18

Anvisning

I enlighet med Göteborgs Stads riktlinjer för finansverksamheten ska bolagen till stadsledningskontoret inkomma med flerårsplan på investerings- och lånenivå som underlag till kommunfullmäktiges beslut i budget.

Inrapporteringen består av två delar, en excelmatris och denna rapport.

Materialet ska vara styrelsebehandlat och datum för beslut anges i rapporten.

Fullständiga anvisningar samt excelmatris har mailats ut till den/de person/er hos bolaget som ansvarar för de långa investeringsprognoserna.

- Till denna rapport bifogas excel-filen "Investeringsvolym 2024 - 2034"
- Egna rubriker kan läggas till rapporten utifrån behov i enhetsanpassningen
- Egna diagram, bilder m.m. kan med fördel användas
- Övriga för ärendet relevanta bilagor kan bifogas till rapporten

Vid frågor kontakta malin.kaltin@stadshuset.goteborg.se

1 Bakgrund

Anvisning

Valfri

I enlighet med Göteborgs stads riktlinjer för finansverksamheten ska bolagen till stadsledningskontoret inkomma med flerårsplan på investerings- och lånenivå.

Syftet med den här rapporten är att redovisa Gryaabs 10 åriga investeringsprognos, upplåningsbehov samt effekter på driftsekonomi mellan 2024 till och med 2034. Beskrivningen omfattar elva år varav år 2024 avser kommande budgetår och 10-årsperioden 2025 till 2034 avser långtidsplanen.

2 Sammanfattning

Anvisning

Valfri

Gryaab AB upprättar varje år en ekonomisk plan samt en investeringsprognos för nästkommande år och 10 år framöver. Syftet med underlagen är att ge Gryaabs styrelse och ägare information om Gryaabs framtida ekonomiska utveckling och en indikation på vilken avgift som kan vara aktuell att debitera ägarkommunerna under de närmaste åren. Den ekonomiska planen ingår som en del av Gryaabs budget och revideras årligen i samband med budgetarbetet.

Investeringsvolymerna förväntas öka stadigt under perioden och upplåningsbehoven likaså. Under perioden 2025 till 2029 är det främst nyinvesteringarna i dykarledning under Mölndalsån och samt den nya pumpstationen som utgör huvuddelen av investeringsvolymerna. Därefter tar kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya vid och fortsätter efter denna 10 åriga prognosperiod fram till år 2037.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 170 mkr år 2025 till att år 2028 uppgå till ca 340 mkr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 200 mkr per år under denna period. Från och med 2032 bedöms upplåningsvolymen stiga från ca 650 mkr till att år 2034 uppgå till ca 645 mkr.

I föregående års motsvarande tio- åriga investeringsprognos inkluderades inte delägarnas kapitaltillskott. Vid den tidpunkten hade inte respektive delägars kommunfullmäktige fattat beslut om kapitaltillskottet. I nuvarande förstudiefas uppskattas investeringsvolymen till mellan 4-6 miljarder kronor.

Avskrivningsvolymernas utveckling är blygsam då dessa speglar volymen ibruktagna tillgångar. Räntekostnaderna däremot ökar i takt med att kassaflödena blir negativa och finansieringen måste lösas genom ökad upplåning. Utöver ökad upplåning ökar räntekostnaderna som en effekt av högre räntenivåer.

3 Processbeskrivning

Anvisning

- En processbeskrivning som ligger till grund för urvalet av de investeringar som är upptagna i matrisen och hur man tänker kring prioriteringsordningen av dessa. Resonemanget avser nyinvesteringar såväl som reinvesteringar.
- En bedömning huruvida redovisade volymer för reinvesteringar och planerat underhåll medför att anläggningarnas värde och funktion bibehålls. Risker knutna till leveranssäkerhet och servicenivå?

Behov av investering eller utredning som kan leda till investering identifieras ur Gryaabs samlade underhållsplan samt Gryaabs riskbild med fokus på omvärldsanalys samt tekniska- och operativa risker. Identifierade projekt dokumenteras i en investeringsprognos som är ett underlag till Gryaabs årliga ekonomiska plan samt avdelningarnas verksamhetsplaner. Respektive avdelningschef ansvarar sen för att arbeten, uppdrag och projekt i verksamhetsplanerna utförs.

Inför budgetarbetet för nästkommande år ses investeringsprognosen över utifrån uppdaterad underhållsplan och riskanalyser. Detta arbete följer ett årshjul.

1. Maj- input
 - Respektive grupp/avdelning uppdaterar sin underhållsplan som i sin tur är länkad till Gryaabs samlade underhållsplan.
 - Gryaabs riskgrupp identifierar projekt som kan leda till investering utifrån genomförda riskanalyser.
 - Informationen sammanställs och uppdateras.
2. Juni- Urval
 - Tidplan och prioritering av identifierade projekt.
 - Tidplan och prioritering uppdateras av Gryaabs VD och berörda avdelningschefer.
3. Juni- Investeringsprognos
 - Investeringsprognos uppdateras utifrån justerad tidplan och omprioritering.
 - Prioritering görs utifrån effektmål, resursbehov, investeringsnivå, samordning mellan projekt.
4. Oktober- Budgetarbete
 - Investeringsprognos arbetas in i Gryaabs ekonomiska plan och respektive avdelnings verksamhetsplaner.
5. December- Styrelsebeslut
 - Styrelsen beslutar om investeringsprognosen.
 - Styrelsen beslutar om ekonomisk långtidsplan
6. December- Återkoppling styrelsebeslut
 - Gryaabs ledningsgrupp informeras om beslut att arbeta vidare med beslutad långtidsprognos inklusive eventuella förändringar.

4 Investeringsområden

Anvisning

- Beskrivning av de investeringsområden som redovisas i excelmatrisen och status för dessa.
- Separat redovisning av betydande investeringsprojekt som är beslutade/ska beslutas på kommunfullmäktigenivå, projekt som överstiger 250 mnkr i investeringsomsättning eller projekt som bedöms vara av annan principiell beskaffenhet.

Dykarledning Mölndalsån

Detaljprojektering är under avslut avseende att säkerställa tillräcklig kapacitet och redundans för avloppsvattentransport under Mölndalsån. Investeringsbeslut om byggnation planeras kunna tas i mitten av 2024 och bedöms idag uppgå till cirka 250-300 mkr.

Investeringsbudgeten för detaljprojekteringen, när beslut om att genomföra denna del, uppgick till 25 mkr. Detaljprojekteringen visar dock på en större komplexitet och stora utmaningar, där bland annat hinder under mark påträffats. Detta samt världsläget med ökande entreprenadkostnader påverkar kostnaden både för projekteringen och byggnationen i sin helhet. Prognosen för projekteringen uppgår nu till 40 mkr.

Nya Rya - pumpstation IN

Investeringsbeslut för genomförande av Nya Rya planeras kunna tas 2028. Investeringsbeslut för delprojekt pumpstation IN planeras kunna tas 2025. Förstudiefasen kommer pågå till och med år 2024. Förstudien belastar Gryaabs resultat årsvis. Mellan 2025 till och med 2028 genomförs förprojekteringen och delinvesteringsbeslut tas vid behov. Förprojekteringskostnaderna uppskattas till mellan 100 och 300 mkr, vilka lyfts in i investeringsbudgeten om investeringsbeslut tas. Utgifterna för Nya Rya de närmaste 10 åren, förutsatt att Gryaabs styrelse och ägarna tar de nödvändiga beslut uppskattas att ligga inom intervallet 4 – 6 miljarder kronor, i 2018-års kostnadsnivå.

Ängsviolen

När förbindelseledningarna under Mölndalsån ska läggas kommer en trafikomläggning av E6 att behöva göras. För att detta ska bli så kostnadseffektivt som möjligt har Gryaab under 2023 beslutat att förvärva en fastighet. Övertagandet sker i januari 2024.

Ombyggnad Biobäddar

Ett av Ryaverket befintliga reningssteg utgörs av biobäddar. Utrustningen som behövs för att rena avloppsvattnet börjar nå sin tekniska livslängd. Utredningar pågår för att klargöra hur detta processteg kan byggas om för att komplettera befintliga anläggningsdelar och Nya Rya på bästa sätt. Detta är en investering som ligger längre bort i investeringsplanen, men som är av betydande omfattning. Ombyggnad av den här anläggningsdelen sker först efter att Nya Rya är tagen i drift, efter 2036.

Luckor barriärer

Efter projektets genomförande kommer arbeten i bassänger att vara mindre riskfyllt

och kommer leda till bättre tillgång till reningsprocessen eftersom man kan genomföra underhållsarbeten med betydligt färre avstängningar i processen än i dagsläget. En förprojektering är genomförd och installationer av flera delområden pågår.

SF Korrosionsskador

Mikrobiellt inducerad korrosion har konstaterats i ett hjälpsystem till skivfilteranläggningen. Korrosionen leder till omfattande läckage & livslängden är svårbedömd. Beslut har fattats om att påbörja detaljprojekteringen av ett nytt system uppbyggt av plast, vilket är ett nytt material för Gryaab att arbeta i samband med liknande applikation. Först efter detaljprojekteringen när kalkylen för investeringen är fastställd tas beslut om byggnation. Projekteringen beräknas vara färdig i mitten av 2023.

Styr EI IN

Genomförandefasen är i sitt sluteskede. Projektet avser att byta ut äldre elutrustning samt utöka styrningen från processtyrssystemet. Huvuddelen av installationerna är genomförda och anläggningen är tagen i drift. Projektet beräknas vara färdigställt i sin helhet i början av 2024.

Aktiv slam, luftning och omrörning

Aktiv slam-anläggningen består av tre linjer med omväxlande luftade och oluftade zoner samt omrörning. Den mekaniska utrustningen börjar nå sin tekniska livslängd och behöver bytas ut. I en förprojektering utreds vilka åtgärder som behövs och till vilken kostnad för en ökad flexibilitet och förbättrad BOD- och kvävereningen. Investeringsbeslut för ett genomförande förväntas kunna tas under 2024.

Grovrenshantering

Dagens anläggning är från 2005 och har uppnått sin tekniska livslängd. Reparationer håller inte och det är svårt att få tag i utbytesdelar. Genom att ersätta den gamla utrustningen återfås nödvändig funktion i grovrensanläggningen, ökas driftsäkerheten samtidigt som tillgången till reservdelar och utbyteskomponenter kommer att vara tryggad. Installationer pågår och planeras att tas i drift i sin helhet 2024.

Katastrofluckor IN

I slutet av tunnelsystemet innan avloppsvattnet leds in i inkommande pumpstation finns idag katastrofluckor installerade. Dessa har till syfte att undvika översvämning vid extremt höga vattennivåer i tunnelsystemet. I investeringsprognosen finns en budget upptagen för reinvestering av dessa då det börjar nå sin tekniska livslängd.

Portbyte tunnlar

Till tunnelsystemet har Gryaab olika accesspunkter. Dessa är försedda med portar för att hålla allmänheten ute. Reinvesteringar sker regelbundet och i samband med dessa ses även säkerhetssystemen över och behov av utökade säkerhetssystem.

Pump IN revision

I Gryaabs inkommande anläggningsdel finns 4 pumpar installerade vilka pumpar inkommande flöde 20 m under markplan upp till vattenreningsprocessen. För att säkerställa pumparnas drift genomförs löpande revisioner.

Slamdirektiv

Under en längre tid har det aviserats om ett nytt slamdirektiv. Det är idag oklart när slamdirektivet kommer eller hur det kommer att påverka oss. Gryaab har dock reserverat en budget i investeringsprognosen för framtida anpassningar av befintlig anläggning för att kunna följa direktivet.

Skyddsobjekt

Gryaabs avloppsreningsverk är idag inget skyddsobjekt. Årligen görs en ny bedömning. Med tanke på rådande världsläge ökar risken att bedöma reningsverket som ett skyddsobjekt vilket kommer att kräva anpassningar av verksamheten. En budget för dessa anpassningar finns därför upptagen i investeringsprognosen.

Anvisning

Tabell med totala investeringsvolymen. Utfall för 2022, prognos för 2023 samt prognos för år 2024 – 2029. Vid större avvikelser mellan tidigare års utfall och framtida prognos önskas kommentar om detta.

Belopp i mnkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Investeringar	50	100	158	245	334	410	405	449

5 Hållbarhetsdimensioner

Anvisning

I tabellen nedan ska en bedömning göras av respektive investeringsområde utifrån ekologisk och social dimension.

Redovisning sker per investeringsområde eller kluster av projekt. Lägg till rader i enhetsanpassningen enligt samma struktur som är förfyllt för det första området.

Ekologisk dimension

Bedömning av andel av investeringsvolymen under perioden som kan tänkas uppfylla kriterierna för stadens Gröna Ramverk (**anges i totals procent**).

Kommentera eventuell negativ påverkan på dimensionen utifrån stadens mål och inriktningar

Social dimension

Bedömning och redovisning av vilka angivna målområden som investeringsområdet mer direkt avser att främja och bidra till:

- Ökad/jämlig tillgång och tillgänglighet till samhällets resurser
- Ökad/jämlig folkhälsa
- Trygga fysiska livsmiljöer
- Tillgång till bostäder/minskad bostadssegregation
- Fler arbetstillfällen och främja näringslivets/besöksnäringens utveckling

Kommentera eventuella negativa konsekvenser på dimensionen utifrån stadens mål och inriktningar

Investeringsområde	Ekologisk	Social
Möindalsån	100%	0%
Nya Rya	100%	0%
Pumpstation In, Nya Rya	100%	0%
Ängsviolen	0%	0%
Luckor Barriärer	0%	100%
SF korrosionsskador	0%	0%
Styr EI In	100%	0%
Aktiv slam, luftning och omrörning	100%	0%
Grovrenshantering	0%	0%
Katastrofluckor IN	0%	0%
Portbyte tunnlrar	0%	0%
Pump In revision	0%	0%
Slamdirektiv	100%	0%

Skyddsobjekt	0%	0%
--------------	----	----

Anvisning

Plats för ytterligare kommentarer till tabellen ovan.

Huvuddelen av Gryaabs projekt är definierade sen en lång tid tillbaka i Gryaabs ekonomiska långtidsprognos. Dessa projekt har låg påverkan på den långsiktiga utvecklingen av VA-avgiften. Utbyggnaden av Nya Rya har dock en stor påverkan.

De projekt som anges till hundra procent i den ekologiska dimensionen utgör underlag för stadens gröna obligationsupplåning.

6 Kapital -och driftskostnadskonsekvenser

Anvisning

Kommunfullmäktige har efterfrågat ett särskilt fokus avseende kapitalkostnader och därtill ökande driftskostnader utifrån ett hela-staden-perspektiv. I grunden handlar det dels om att skaffa sig ökad kontroll över kostnadsutvecklingen med anledning av kommande investeringar. Vidare att bedöma nytta och risker med kommande investeringar.

- Beskriv investeringarnas effekter på resultat, bedömningar av risker etc.

I händelse av kraftiga nivåförändringar i de redovisade volymerna mellan enskilda år bör dessa kommenteras särskilt.

Gryaabs verksamhetskostnader, vilket också inkluderar kapitalkostnaderna finansieras via de självkostnadsbaserade avgifter som delägarkommunerna debiteras och som utgör ca 20 % av VA-taxan.

Den främsta kostnadsrisken i den långsiktiga investeringsprognosen är framförallt utvecklingen av de framtida räntenivåerna och dess påverkan på räntekostnaderna. Upplåningsbehoven som bolaget står inför i samband med utökningen av reningsverket Nya Rya kommer innebära ökande räntekostnaderna utifrån den 10-åriga investeringsprognosen. Räntekostnaderna kommer dock i jämförelse med föregående års prognos att från och med 2030 bli lägre då årets prognos inkluderar det ovillkorade kapitaltillskott som delägarkommunerna förbundit sig att betala in till Gryaab.

Då investeringsvolymen för Nya Ryas kapacitetsutbyggnad inte är beräknad finns en osäkerhet kring både räntekostnadernas omfattning men också kring vilka år dessa kommer att belasta resultatet. Detta gäller också för investeringen i den nya pumpstationen vars förprojektering pågår nu.

Gryaab bedömer inte att prognosens investeringsvolym kommer att medföra några betydande driftkostnadskonsekvenser. Givetvis kommer färdigställandet av nyinvesteringarna att generera viss ökad energi- och materialåtgång men detta är blygsamt i jämförelse med vad färdigställandet av Nya Rya 2037 kommer att medföra när det gäller kapitalkostnader.

7 Finansiella mål och lånevolym

Anvisning

- Beskrivning av bolagets ekonomiska mål.

Gryaabs avloppsverksamhet lyder under lagen om allmänna vattentjänster. Enligt 30 § framgår att:

"Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen".

Det innebär att Gryaab, trots att det är ett aktiebolag, inte får generera positiva resultat genom avgiftsuttag som överskrider dess självkostnader. Gryaab har dock en verksamhet utöver vattenreningen vars tjänster säljs på marknaden till marknadsmässiga prisnivåer. Det avser i nuläget försäljning av biogas och spillvärme vilket säljs till Göteborg Energi AB. Långsiktigt avser Gryaab att bredda portföljen av sidointäkter.

De positiva resultaten från denna sidoverksamhet kan bolaget reservera genom att, i enlighet med inkomstskattelagstiftningen, göra skattemässiga överavskrivningar. Överavskrivningarna disponeras i bolagets obeskattade reserver som i sin tur, tillsammans med ett blygsamt bundet eget kapital, utgör Gryaabs ekonomiska säkerhet/soliditet.

Genom att balansera avgiftsuttaget mot en tillräcklig ekonomisk stabilitet/soliditet, följer Gryaab ägardirektivets styrning, som i kapitel 2, paragraf 12 anger:

"Bolaget ska i sin ekonomiska planering tillse att låga avgifter går hand i hand med en tillfredställande soliditet".

Gryaab har i ärendet "Hemställan om ställningstagande avseende inriktningsbeslut gällande investering av kapacitetsutveckling av Ryaverket", definierat en tillräcklig soliditet som en soliditet på 10%.

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid

7.1 Lånevolym

Anvisning

- Kommentar till den skuldprognos man lämnat i excelmatrisen. I det fall lånevolymer påverkas av andra faktorer som inte har direkt koppling till de investeringar som finns med i prognosen önskas kommentar om detta. Det kan handla om planerade försäljningar, förvärv, säsongfluktuationer m.m.

Under den tioåriga prognosperioden (2025 - 2034) väntas lånebehovet öka med 3 735 mkr. Upplåningsbehovet för perioden (2024 - 2033) uppgick enligt föregående års prognos till 3 655 mkr. Den marginella ökningen beror bland annat på att investeringsvolymerna är betydligt högre år 2034 än 2024. Övriga förändringar utgörs av att ombyggnation av biobäddarna inte längre inkluderas i prognosperioden samt att föregående års 5 %-iga indexuppräknings är borttagen. De successivt ökande investeringsvolymerna driver på lånebehovet vilket når sin topp under åren 2030-2034.

Upplåningsvolymen ökar från att gå från ca 170 mkr år 2025 till att år 2028 uppgå till ca 340 mkr. Därefter tar produktionsfasen för Nya Rya vid men upplåningsbehoven bromsas tillfälligt upp av kapitaltillskottet från Gryaabs delägare som antas inbetalas under åren 2029 - 2031. Delägarnas delfinansiering reducerar upplåningsbehoven med motsvarande 200 mkr per år under denna period. Från och med 2032 bedöms upplåningsvolymen stiga från ca 650 mkr till att år 2034 uppgå till ca 645 mkr.

Anvisning

Tabell med skuldvolym. Utfall för 2022, prognos för 2023 samt prognos för år 2024 – 2029. Vid större avvikelser mellan tidigare års utfall och framtida prognos önskas kommentar om detta.

Belopp i mkr	Utfall/Prognos		Prognos					
	2022	2023 p3	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skuldförändring	-59	40	103	168	257	334	339	157

7.2 Soliditet

Anvisning

I budget 2022 framgår att bolagen ska eftersträva en effektiv och ändamålsenlig kapitalstruktur som är anpassad till respektive bolags risk- och behovsnivå. I excelmatrisen *Investeringsvolym 2024 – 2034* lämnas prognos för bolagets soliditet.

- Beskriv effekten investeringarna över tid får på bolagets kapitalbas.

Observera att den soliditetsprognos vi efterfrågar ska baseras på *bokförda värden* och inte marknadsvärden.

Gryaabs styrelse fattade den 15 juni 2023 beslut om en ekonomisk strategi. Gryaabs långsiktiga ekonomiska strategi innebär följande styrning:

- Gryaab ska över tid ha en soliditet runt 10 procent.
- Avgiftsuttaget från och med år 2024 styrs så att soliditeten tillåts sjunka ned till 3% år 2028 då delägarnas kapitaltillskott betalas.
- Delägarnas kapitaltillskott som betalas in under åren 2029 - 2031 medför att soliditeten stiger.
- Avgiftsuttaget styrs därefter så att soliditet faller och planar ut kring 10 % efter att investeringen i Nya Rya färdigställts.
- Soliditeten via obeskattade reserver (VA kollektivet) ersätts därmed i huvudsak av ägarkapital (skattekollektivet) från och med inbetalningen av kapitaltillskottet.

Gryaabs långsiktiga ekonomiska mål är därför att ha en soliditet på ca 10 % över tid

8 Förändringar från föregående år

Anvisning

- Jämförelse med föregående års prognos.
- Förklaring av större avvikelser.

Den största förändringen i kalkylerna är att dessa nu tar hänsyn till det kapitaltillskott som delägarkommunerna beslutat betala in som delfinansiering av kapacitetsutbyggnaden av Nya Rya. Tillskottet som ska utgöra 10% av investeringsbeloppet beräknas förstärka Gryaabs fria egna kapital med 600 mkr.

I jämförelse med föregående års prognos inkluderar beräkningarna inte heller ett indexpåslag på 5%.

Investeringen i att bygg om biobäddarna har skjutits på framtiden och ingår därför inte heller längre i kalkylerna.

9 Utmaningar och osäkerheter

Anvisning

- Faktorer som kan komma att påverka planerade projekt och/eller upplåningsbehov.

Den största osäkerheten ligger i att Gryaab än så länge bara är i en förstudiefas gällande nyinvesteringen i Nya Rya. År 2025 övergår förstudien i en förprojektering och först 2028 kan Gryaab presentera ett investeringsbelopp som del i ett investeringsbeslut vilket ska beslutas i samtliga delägarkommuners kommunfullmäktige.

10 Indexuppräknings

Anvisning

- Redogörelse för de eventuella indexuppräknings som tillämpats i matrisen.

Gryaab har valt att inte ta höjd för några indexuppräknings i beräkningarna. Gryaab bedömer att uppskattningarna om de framtida investeringsvolymerna innehåller en så stor grad av osäkerhet att en indexering snarare riskerar att göra bedömningarna mer felaktiga än tvärtom.

